

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 24.

V Ljubljani, v soboto 30. januarja 1892.

Letnik XX.

Vabilo na naročbo.

S 1. februarijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEČ“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 29. januarja.

Žalost in veselje.

Hudi udarci zadeli so v zadnjem času cesarsko rodbino. Komaj se je k večnemu počitku vlegel nadvojvoda Karol Salvator, tast princesnje Valerije, došla je z Bavarskega nepričakovana novica, da je umrla vojvodinja Maksova, mati presvetle cesarice in tašča cesarjeva. Poslaniška zbornica je po svojem predsedništvu presvetlemu cesarju in gledé smrti vojvodinje Ludovike tudi cesarici sporočila svoje sočutje. Cesar so milostljivo sprejeli izraz tega sočutja in predsedniku naročili, da naj zbornici sporoči Njih cesarsko zahvalo, kar je dr. Smolka v pričetku večerajšnje seje res tudi storil.

Pri tej priliki pa je predsednik tudi naznanjal, da je nadvojvodinja Valerija te dni povila

hčerko, ter je porabil to priliko, da je presvetli cesarski rodbini zaklical trikratni „hoch“, ki se je iz ust poslancev navdušeno razlegal po dvorani.

Preustroja juridičnih študij.

Minister Schönborn je odgovarjal na dve interpelaciji zaradi konfiskacij beljaške „Deutsche Allg. Zeitung“ in Schönererjevih „Unverfälschte deutsche Worte“, rekši, da minister ne more vplivati na sodnijske razsodbe, s katerimi so bile dotične konfiskacije deloma potrjene, deloma ovržene, potem se je nadaljevala razprava o juridičnih študijah. Na vrsto sta prišla v zadnji seji izbrana glavna govornika dr. Herold in dr. Jaques.

Prvi je poudarjal, da se mu nasvetovana preustroja ne zdi temeljita in da zadeva le malo vprašanj, o katerih so se bile l. 1886. izrekle fakultete. Prav je, da nemška državna in pravna zgodovina ne bo več obligatna, to pa ni prav, da nemško privatno pravo ostane del juridičnih študij. Juridična fakulteta v Pragi je temu že l. 1864. oporekala, pozneje si ji je pridružilo še graško vseučilišče in tudi dr. Schulte je trdil, da je ta predmet na avstrijskih vseučiliščih nepotreben. Herold je pa tudi proti temu, da naj se vpelje avstrijska pravna zgodovina. Avstrijske države prav za prav ni, ker se naša država po lastnoročnem cesarskem pismu iz l. 1868. imenuje avstrijsko-ogerska monarhija. Imamo pač zgodovino pravnega razvoja v čeških, poljskih in nemških deželah, avstrijske pravne zgodovine pa nimamo. Dalje poudarja važnost češkega prava, za katero je bila že za časa Marije Terezije posebna stolica na praškem vseučilišču, ter zahteva, da naj se enaka stolica osnuje tudi zdaj, da bode češka mladež vedela, v katerih razmerah je narod češki nasproti avstrijski državi. Kdor bo spoznal to domače pravo, ne bode tudi nikdar mogel privoliti v razdvajitev dežele češke.

Dr. Jaques in poročevalec Menger sta zavračala ugovore prejšnjih govornikov in zagovarjala novo študijsko osnovo, ki je tako sestavljena, da se more pravna zgodovina v treh semestrih popolnoma dovršiti, kar bo velika dobrota za učence in profesorje.

Zbornica z veliko večino potem sklene, pričeti posebno razpravo, v kateri se k § 1. oglasi doktor Kai z l. ter predlaga, da naj se natančneje določbe za pridobitev doktorstva ne prepuščajo ministerski odredbi, ampak vravnajo s posebnim zakonom.

Minister Gautsch je nasprotoval temu predlogu poudarjajoč, da je silno težko najti pravo mejo med zakonom in ministerskimi odredbami. L. 1870. je bila vlada predložila načrt zakona o vravnavi rigorozov, ali ga zopet umaknila in reč rešila z odredbo; državni izpiti so pa že zdaj postavno vravnani. Rigorosi, oziroma doktorstvo v prihodnje več ne bodo pogoj za vstop v javno službo, ustavne pravice pa se doktorjem po novem zakonu nikakor ne kratijo.

Slovenske juridične stolice.

Za njim je prišel k besedi dr. Ferjančič, ki je odobral sprejem avstrijske državno-pravne zgodovine med obligatne predmete. Po njegovi misli pa to še ne zadostuje, ampak treba je gledati, da se pravniki izobražujejo tudi v drugem oziru, ako hočejo postati dobri in praktični uradniki. V prvi vrsti morajo znati jezik naroda, pri katerem imajo poslovati. Zaradi tega je on v odseku že pri pretresanju nekega drugega zakona zahteval, da naj se sprejme med pogoje tudi znanje dotičnega jezika, njegov predlog je bil žalibog odklonjen vsled ugovora nekega sorodnega slovanskega poslanca. Dostikrat se zgodi, da dobé slovenskega jezika nevesči uradniki od nedvomljivih ljudij spričevalo, da ga znajo, kar je v škodo javnemu poslovanju. Potrebno

LISTEK.

S. Bonaventura Suhač †,
slovenska pesnica.

Dne 10. junija m. l. je ob 8. uri zjutraj umrla v 38. letu svoje dobe Bonaventura Suhač, voditeljica šestrazredne ljudske šole pri šolskih sestrah v Mariboru, čislana rodoljubka in pesnica slovenska.

Ker o njej ni spregovoril obširneje noben slovenski časnik, hočem iz pijetete do blage pokojnice priobčiti jaz skromno to črtico. Žal, da mi ni bilo možno dobiti kaj več životopisnih podatkov. Od tam, kjer sem jih smel najbolj pričakovati, nisem dobil na uljudno svojo pismo prošnjo niti odgovora!

Kot vzgledna učiteljica - voditeljica je pokojnica službovala več let na zasebnej dekliškej šoli šolskih sester v Celju, od predlanskega leta pa je bila voditeljica dekliške ljudske šole pri šolskih sestrah v Mariboru, kjer je ob enem poučevala slovenščino na učiteljišču šolskih sestrâ.

Pokojnica je bila sotrudnica „Danici“ (v tem listu je izšlo nekaj Bonav. pesmij po njenej smrti), „Dom in Svet-u“ in g. dr. Lampeta „Drobtinica“. Tudi „Družbi sv. Mohorja“ je poslala nekaj nabožnih pesmij, ki pa še niso prišle na svetlo. Pač

pa je letos v „Koledarju“ priobčen njen spis: „Ne prisegaj po krivem!“

Svoje pesmi je podpisovala s šifro: S. Bonaventura. V „Drobtinica“ iz leta 1888 je priobčila pesmi: „Moja oporoka“, „Zvezdici“, „Jagnje umorjeno“ in „Srečne storite vekomaj“.

V „Drobtinica“ iz leta 1880 nahajajo se na zadnji strani njene „Nagrobnice“, in sicer 1., 2., 3. in 4.; v „Dom in Svet-u“ iz leta 1888 pa ste natisnjeni njeni pesni: „Na veke ne bodeš trpin!“ in „V bolezn!“.

Dasi je oblika njenih pesmij tu pa tam nedostatna, ker ni imela prave šole in časa za pilo, — vendar pesni v svojej celoti kažejo lepo pesniško nadarjenost pokojničino. Odlikujejo se po originalnosti svoje ter po gorkem čuvstvu, katero izražujejo. Žarno domoljubje pesničino kaže posebno njena pesem: „Na veke ne bodeš trpin!“ katero bi jaz imenoval najlepšo pesem njeno. Slovanu ni obupati:

Krepak in mogočen bo vselej Slovan,
Če veren, kreposten bo sleherni dan!

Zakaj:

... Ko Zveličar je roki razpel
Na križu, moj tudi je narod otel;
I za nas Slovence je božja kri lila,
Nas z narodi v božje otroke združila,
Zatorej iskreno na veke bo vse
I moje ljubilo devliško srcé.

Naj sree to moje od zdaj žrtvenik,
In duša bo moja prevnet darovnik;
V ljubezni iskreni, ljubezni goreči —
Molila bom k Bogu za narod trpeči;
Če tudi si reven in poln bolečin,
Zaupaj! na veke ne bodeš trpin!

V pesmi „V bolezn!“ nam pesnica, takrat že bolna, razodeva svoje občutke, ki jih je imela v očigled bližajočej se smrti:

— — — — — mlada,
Naj grem, da vzprejme me mrtvaška njiva!

To je res bridko, toda pesnica se potolaži, spomnivši se Boga, ter s pravo resignacijo vzklikne:

Jaz prosta spon — k Ošetu bom vzhitela,
Za milostno naj sprejme dušo mojo!

O priliki, ko sem pisalec teh vrstic izdal neko literarno delce za slovensko mladino, pisala mi je pokojnica nastopno pismo, katero tukaj priobčujem doslovno.

Prečislani gospod!

Gotovo in pravično se hudujete nad menoj, ker Vam ne odpišem. Radi bolehnosti podala sem se o božičnih počitnicah v mariborsko materino hišo šolskih sester, da nekoliko okrevam. Ravno tam še huje obolim. Vse to, in ker nisem bila na svojem mestu, zadrževalo me je, na Vaš prijazni dopis pristojno odgovoriti.

Kar zadeva Vašega delca, se mi prav dopada. Prebrala sem ga takoj od kraja do konca. Ponudila

bi bilo, da bi se pravniki že na vseučilišču izobražali v jeziku, v katerem imajo pozneje poslovati. Čehi imajo svoje češko vseučilišče v Pragi, Poljaki svoji v Levovu in Krakovu, Italijani svoje italijanske stolice v Inomostu, samo Jugoslovani dozdej nimajo še nobene juridične stolice. Gosp. minister je sicer enkrat rekel, da nimamo učenih močij za to, ali naj le napravi tako stolico, in učitelji se bodo takoj našli. Ni treba, da bi morala dotična stolica biti ravno v Gradu, lahko jo osnujejo tudi kje drugje, in ker predloženi načrt tega ne zabranjuje, zato hoče zanj glasovati.

Pri glasovanju bil je predlog dr. Kaizla odklonjen s 67 proti 61 glasovom. Poleg Mladočehov so zanj glasovali tudi Slovenci in večina nemških konservativcev, krščansko-socialni poslanci in nekateri levičarji, med njimi dr. Beer in dr. Jaques. Majhno število glasujočih kaže, da je bila zbornica jako slabo obiskovana in navzoča komaj tretjina vseh poslancev.

Ker je šla ura že na štiri, zahtevali so mnogi poslanci konec seje, ali predsednik dr. Smolka jim ni hotel ustreči, marveč je prestopil k razpravi o § 2., naznanivši, da sta k besedi oglašena dr. Jaques in dr. Pattai.

Dr. Jaques govoril je prav kratko ter le vprašal, ali se bodo pravnikom vtevala leta, ki jih preživé na drugih vseučiliščih; dr. Pattai pa ni prišel več na vrsto, ker je predsedniku razodel, da hoče govoriti najmanj poldrugo uro, kar se je zdelo vendarle malo predolgo celó gospodu predsedniku, ki je torej ob 4. uri sklenil sejo.

Danes je prišel kot prvi govornik na vrsto in v istini govoril skoro celi dve uri in predloženi načrt razpravljaj in pojasnoval z vseh strani.

Ko sta govorila še dr. Gross in učni minister Gautsch, dobil je bosedr. Laginja in spominjal sklepov slovenskih in hrvatskih poslancev, ki so jih storili dne 2. oktobra 1890 v Ljubljani gledé pravne akademije v Ljubljani s slovenskim, oziroma hrvatskim učnim jezikom in gledé obiskovanja zagrebskega vseučilišča. Poudarjal je potrebo znanja ljudskega jezika in dokazoval, da se na zagrebskem vseučilišču prve semestre učé skoro isti predmeti, kakor na naših vseučiliščih. Zato je predlagal k § 2. naslednji dostavek: „Vendar se že s pričujočim zakonom potrdi veljavnost prvih šest semestrov, ki jih avstrijski državljani prebijejo na pravni fakulteti kraljevega Franc-Josipovega vseučilišča v Zagrebu, kakor tudi tam dovršeni pravno-zgodovinski izpiti“.

Sklepal je svoj današnji govor z opazko gledé zveze med Hrvati in Slovenci, rekši, da je z božjim prstom zapisano, da od koroških planin do Zemuna je neovrgljiva zveza med slovenskim in hrvatskim narodom, kateri se ne bodo mogli ustavljati.

Minister Gautsch se je ustavljal nasvetovanemu dostavku, sklicevaje se na ministersko odredbo, ki pogojno dovoljuje že zdaj obisk zagrebske univerze. Kadar novi zakon stopi v veljavo, ostane v tem oziru vse pri starem in se po potrebi tudi še raztegne, v zakon pa se ta določba zaradi tega

ne more sprejeti, ker bi morali preduragčiti zakon, ko bi se sedanja osnova zagrebskega vseučilišča tako premenila, da bi se njen red več ne strinjal z načrtom naših vseučilišč.

Po konečni besedi poročevalca Mengerja bil je skoro enoglasno sprejet § 2. brez premembe; dostavek dr. Laginje bil je odklonjen.

Ker je tudi k naslednjim paragrafom oglašanih več govornikov, ta predmet danes gotovo ne bo dovršen in bo zaradi tega zbornica zborovala tudi jutri.

Diurnisti.

Včeraj izročil je poslanec Morré nujni predlog, ki vladi priporoča, da naj diurnistom državnih uradov povikša dnino. V potrdilo svojega predloga omenjal je le to, da naj skuša kdo ne skozi celo leto, ampak le nekoliko dnij s 60 kr. preživiti sebe in svojo rodbino, in gotovo se ne bode upiral njegovemu predlogu.

Zanikerni poslanci.

Ko je predsednik dr. Smolka na koncu večerajšnje seje naznanjal razne odsekov seje, opozarjal je načelnike, da naj se strogo držé § 88. pravilnega reda in mu naznanijo vse poslance, ki brez pravega uzroka trikrat zaporedoma izostanejo iz odsekovih sej, da zaukaže novo volitev. Če se ta ukaz strogo izvrši, bodo iz nekaterih odsekov odleteli mnogi poslanci, ki se prej vsiljujejo, pozneje pa večjidel nikdar ne prihajajo k sejam. Ali odseki potem ne bodo več tolikokrat nesklepčni, kakor se to godilo zlasti v zadnjem času.

Postava proti pijančevanju.

Iz drž. zbora, 24. januarija.

II.

Kaj navadno je, da trajni žganjepivci trpé na želodčnem kataru. Vztrajno delujoči vpliv alkohola na želodčne sleznate kožice prouzročuje pomnoženi krvni pritok, s tem pa razširjanje krvnih posod. Vedno ponavljajoči učinek alkohola na razdražene sleznate kožice prouzročuje, da se na njej razvijajo nekaki ulesi. Slavni zdravnik Leonet našel je med 26 mrliči, ki so umrli vsled preobilnega žganjepitja, 8 takih, ki so morali umreti vsled želodčnih ulesov.

Zelo pa so žganjepivci podvrženi boleznim na jetrih. Vino- in pivopivci malokdaj zbolé, če tudi dokaj vina pijo, na jetrih, pač pa skoro gotovo stalni žganjepivci. Res je, da se v jetrih nabira tudi toľščoba pri onih ljudeh, ki zavživajo sploh tolste jedi; pri pijancih pa se nabira čezmerna toľščoba vsled slabotnega okisanja ogljikovih snovij, toľščob. Toľščoba krvna nabira se v stanicah jeter, katera naraščajo in se čezmerno razširijo in dejanjsko spričujejo raztelesovanja na diliriju ali pijanosti umrlih, da imajo vsi grozno raztegnjena jetra. Navadno je tudi vranica otekla, kakor tudi drugače ne more biti, ker je krvni tok nereden.

Kaj pogostoma trpé tudi žganjepivci na boleznih srca. Alkohol sicer pomnožuje delavnost srčnih mišic in žile sploh. Ščasoma se odebeli srce in ga nekaka

trebno, da človek s svojim umom prosto in koristno deluje.

Dne 8. januarija t. l. sem bila pri gospodu dr. Lampetu, ki so me ravno tako osrčevali za to reč. Mogoče, če se mi zdravje vrne.

Vas Bogu, dariven vsega dobrega, izročivši, se preprijazno zahvalim za Vašo preuljudnost ter obljubim prositi Boga, naj Vas podpira in blagoslavlja pri Vašem blagem delovanju, v prid premile mladeži naše.

S predvorljivim poklonom se značim Vam hvaležno

s. M. Bonaventura Suhač,
šolska sestra.

Celje, 20. januarija 1889.

Pač bi bilo želeti, da bi se literarna zapuščina blage pokojnice ne izgubila, nego da se objavi, kar je boljšega gradiva. Saj so pri nas pesnice le redko sejane, in zategadel se pobrigajmo, da ne izgubimo še tega, kar imamo.

Tebi pa, vrla pokojnica, bodi trajen spomin med nami! Zakaj o Tebi se pač lahko reče s Tvojimi besedami:

Narod svoj zvesto ljubila,
V veri stala si trdnó;
Ubožcem rada si delila:
Vživaj tam sveto nebó!

L.

tolščoba zalije; slednjič postane srce velo in otrpelo.

Tudi oslabijo dihalo, grlo in pljuča in neredkokrat hudi žganjepivci zgubé popolnoma glas. Slavni zdravniki celo trdó, da nemalo pijancev zapade sušici, te bolezni tudi otrci počeđujejo po roditeljih.

Kaj pogostoma pa zapadejo pijanci ledični bolezni. Sloveči zdravnik Bright — po njem ledična bolezen tudi Brightova bolezen imenovana — trdi, da ledična bolezen največ žrtev tirja iz vrste pijancev; trdi celo, da dve tretjini na ledicah obolenih so oni, ki so preveč žganja ali tudi vina zavživali. Vsekako sme se trditi, da obilno zavžitje vina osobito žganja človeka nekako bolj pripravnega dela za ledično bolezen.

Najnavadnejša pa tudi najgrozovitejša bolezen, kateri pogostoma zapadejo pijanci, pa je oslabljenje duha, možganska bolezen. Vsled preobilno zavžitega alkohola je delovanje srca pomnoženo, to pa možganom dovaja preobilno krvi, kar naposled prouzročuje opešanje duševnega delovanja, ali celo duševno temoto, nemalokrat pa tudi mrtvoud, to je otrpljenje možganov.

Naj bode dovolj dokazov, kako grozni so nasledki preobilnega zavživanja opojnih pijač, osobito pa žganja.

Predno pa preidem na nadaljno razpravo ter končam to žalostno podobo slabih nasledkov preobilnega zavživanja alkohola, hočem pa tudi priznati, da zmerno, le ob časih zavžito zdravo žganje, osobito „cognac“, slivovec, brinovec itd. more celo ugajati človeškemu zdravju in dejanjsko ga zdravnik celo v hudih boleznih bolnikom svetujejo. Požirek poštenega žganja je utrujenemu delavnemu človeku v korist, prav tako slabotnemu in opešanemu. Zmernost velja v jedi, in zmernost mora veljati še bolj v pijači. Ne proti zavživanju žganih pijač se gre, pač pa proti brezmernemu pijančevanju. Tu bi pač veljala najbolj stara navada v našem narodu, ki je zdravo žganje imenoval z *dravilo*, žal, da se je ljudstvo poprijelo le preveč tega zavžitka ter žganje kot splošno pijačo vpeljalo. Nekdaj so poznali v naših pokrajinah le slivovec, brinovec, borovničovec, hrušovec in tropinovec, torej vse, kar je domač pridelek ponudil. A sedaj so postale brezštevilne velikanske tovarne osobito na Poljskem in Ogerskem, katere izdelujejo žganje večinoma iz krompirja, in takega pijejo naši žganjepivci! Ko bi to vedeli, kako škodljivo, naravnost strupeno je iz krompirja napravljeno žganje in osobito v njem nahajajoča se patoka!

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. januarija.

Notranje dežele.

Češka sprava. „Hlas Naroda“ misli, da Čehov več ne veže beseda, dana vladi gledé na spravo na Češkem. Vladi, s katero so se pogajali Čehi, ni več. Tedaj je v ministerstvu bil še Dunajski. Vlada, v kateri sta Kuenburg in Steinbach, je vse druga, ima druga načela, in proti njej Čehi neso več zavezani. Sicer se pa morajo za celo deželo vsa dela o razdelitvi okrajev izvršiti, predno stvar pride v deželni zbor na vrsto. Tudi se mora najprej skleniti za Čehe pravičen volilen red in osnovati obljubljena nova trgovska zbornica, druge stvari naj pridejo še le pozneje na vrsto.

Razmere v Liberci. Včeraj smo omenili, da je bil učitelj Fuks na dva dni obsojen zaradi prestopka policijskega zakona. Obsodil ga je liberski magistrat kot policijska oblast. Mi nečemo ravno dvomiti o nepristranosti magistrata, ali češki listi poročajo, da magistrat ni hotel zaslišati čeških prič. To je pač malo čudno. Sicer bode pa že namestništvo stvar z nova razsodilo in tedaj se bode tudi videlo, v koliko je bilo magistratovo postopanje pravilno.

Ogersko. Izid volitve ni bil za vladno stranko tako ugoden, kakor je kazalo po prvih poročilih. Vzlic silnemu pritisku je dosedaj vendar najmanj deset glasov izgubila, Apponyi-jeva stranka je precej pridobila. Posebno veliko je izgubila Ugronova stranka. Od 18 mandatov ohranila jih je samo 7. Posebno veliko je letos voljenih novih poslancev, zlasti plemenitnikov, tako da bode zbornica imela precej prenovljen obraz. Če tudi ima vlada večino, vendar bode vspehi opozicije kmalu močno vplivali na zbornico. Še z večjo odločnostjo bode opozicija upirala se raznim vladnim predlogom, ko vé, da mej narodom njen vpliv narašča. Vlada bode imela težavno stališče in ni misliti, da bi mogla izvršiti vse svoje naloge. — Za nemadarske narodnosti je

(Dalje v prilogi.)

sem ga učenkam našim po Vaši dobroti znižani ceni, a dosedaj oglašili ste se dve, ki hočete kupiti. Dovolite, naj omenim, da imamo većinoma le revne učenke, ki dobivajo od katol. podpornega društva ne le samo knjige, pisala itd., marveč tudi poldansko kosilce in obleko.

V dokaz, kako dobro došla mi je sicer Vaša preuljudna ponudba, Vas prosim, pošljite mi dvanajst kosov za bukvarno našega zavoda. Pridenite račun, da Vam plačam, kakor Vas je volja. Pri tem številu si namreč ne upam obetati kosa kot — kr.

Lepa hvala za preprijazna voščila! Tudi Vam naj Bog srečno in veselo novo leto, da bi še veliko, veliko dobrega v prid naše mladine zapisal!

Če se še kedaj v „Dom in Svet-u“ srečava, skoro dvomim! Vsled hude pljučne bolezni sem že od meseca avgusta navadno v postelji. V šoli imam supletinjo, toliko da nadzorujem v šoli in našem malem samostančku, ki šteje sedem sester. Da se mi pri tem redkokdaj poljubi pesmikovati, je razumno.

Ravno tako je tudi težko kaj vrednega pričakovati, ker preistinita resnica je: „V zdravem telesu biva zdrava duša“. Če vse to premislim, zgubim ono prepotrebno zaupanje v sebe, kakeršno je po-

žalostno, da je v Karansekesu propal Mocary, jedini mož, ki se je še upal v ogerski zbornici odločno potegniti se za nemadarske narodnosti. Torej poslednji pravičnik je podlegel silnemu terorizmu. Sedaj se ne bode več bati Madjarom, da bi jih v zbornici kdo spominjal na zatirane narodnosti. V zbornici bodo lahko mirni, ali baš zaradi tega bode pa zunaj zbornice nevolja naraščala in tudi za Madjare ne odide dan plačila.

Vnanje države.

Nemčija. Konservativec grof Limburg je sicer v glavnih stvareh za šolsko predlogo. Samo določbe o zasebnih šolah mu ne ugajajo. Boji se, da bi socialisti ne jeli smovati zasebnih šol, v katerih bi razširjali svoje nauke. On je tudi proti temu, da bi se Poljakom kaj odjenjalo. Poljski poslanec Jazdzewski se je odločno potegnil, da se mora v ljudskih šolah učiti v materinščini. Imenovanje Stableskega bode pospeševalo mir. Želje Poljakov so pravične. Katolik Porsch je za predlogo že zaradi tega, ker se v njem v ustavo. Izgovor, da je ustava zastarela, ne velja, ker ustava ni kak senzacijski članek. Sicer pa levičarji sami neso edini gledé veronauka. Nekateri bi radi, da bi se veronauk niti ne učil, drugi pa, da duhovniki veronauk uče, ali ta pouk nema nobene zveze z drugim naukom. Njemu se zdi, da mora šola biti verska in on zahteva zatorej tudi cerkveno nadzorstvo. Verska šola bode tudi najboljša orožje proti socialnim demokratom. Narodni liberalci Eynern je proti predlogi. Spodtikal se je nad tem, da je učni minister še premalo časa na svojem mestu, da bi mogel to stvar dobro poučevati. Proti določbi o zasebnih šolah je govoril, ker se boji, da se jezuiti povrnejo v Nemčijo. Naučni minister ga je dobro zavrnil. Izrekel se je pa minister proti izključno cerkvenemu nadzorstvu. Poljakom je pa le obetal, da se bode veronauk učil v poljščini. Protisemitski baron Hammerstein pa misli, da so se židje in protestantsko društvo sporazumeli, da bodo nasprotovali šolski podlogi. Pravi kristijani tej predlogi nasprotovali ne morejo.

Bolgarija. Dr. Eiselsberg se je vrnil na Dunaj, ne da bi bil ministerskemu predsedniku kroglo vzel iz noge. Menda se je ni upal iskati in se je zatorej izjavil, da za ministrovo zdravje ni nevarnosti, če krogla ostane v telesu. Stambulov bajé vedno opravlja vladne posle in vsprejema mnoge osebe. Sevêda od vladne strani se vsa stvar ugodneje slika.

Srbija in Bolgarija. V Belem Gradu je izšel zemljevid balkanskega polotoka, na katerem je vsa Makedonija in velik del Bolgarske, mej drugim tudi Vidin in Sofija, označen kot srbsko ozemlje. S tem so Srbi prav jasno pokazali svoje želje. Ta zemljevid pač ne bode pospešil dobrih odnosov med Srbijo in Bolgarijo. Sicer je pa tudi že smešno trditi, da bi celó Sofija po narodnosti ne bila bolgarska. O tem bi vendar moral kdo drugi kaj vedeti, nego gospodje v Belem Gradu.

Rusija in Turčija. Turčija je letos plačala 350.000 turških funtov za vojno odškodnino Rusiji. torej toliko, kakor je dogovorjeno na leto. To se je še-le drugikrat zgodilo, da Turčija s plačevanjem ni zaostala. Najbrž se je bala kaceh diplomatskih sitnostij.

Rusija. V Peterburgu mogočna stranka deluje na to, da bi na Poljskem začeli lepše postopati s Poljaki. Ta stranka se opira na to, da bi potem Poljaki zvesteje podpirali Rusijo v boju z Avstrijo ali Nemčijo. Ta stranka bi tudi že bila nekaj doseгла, da se z vso odločnostjo ne upira vrhovni prokurator svete sinode, Pobjedonoscev, kateri se boji, da bi pravoslavna cerkev potem mnogo vpliva izgubila na Poljskem, ker so mnogi le nekako prisiljeni, vstopiti v pravoslavje. Sicer pa prijatelji poljskega naroda še niso obupali in je morda še mogoče, da kaj dosežejo. Generalni guvernêr Gurko je poklican v Peterburg, in ta je bajé v zvezi s prizadevanji omenjene stranke.

Izvirni dopisi.

Iz Rožne doline na Koroškem, 28. januvarija. (Beganje ljudstva brez konca in kraja.) Poročal sem Vam zadnjič, da so Šentjakopčani „post tot discrimina rerum“ vsaj enkrat dosegli slovensko šolo, ki jedina more ustrezati našim potrebam, in donašati sadú, vrednega velikih stroškov, ki jih nam prizadevajo naše učilnice. Poudarjal sem ob koncu svojega dopisa tudi, da je le ravnopravnost v šoli in uradu sredstvo, po katerem se doseže zaželeni „deželni mir.“ Žal, nemamo in ne moremo imeti upanja, da se to kmalu doseže; kajti naši nasprotniki, kojih srd do Slovencev je že brezmejen, na noben način nočejo trpeti, da bi i Slovenci prosto dihal in slovenščina bila ravnopravna z nemščino. Da se je Šentjakopčanom morala dovoliti slovenska šola, to boli naše nasprotnike, da na novo skušajo zabraniti slovensko šolo. In kako? Že uprav grdimi sredstvi, s podlimi lažmi.

Tako se je začelo sedaj delati v Šentjakobu v Rožni dolini. Posel beganja prevzeli so tamošnji učitelji, ki prav dobro vedó, da se po posebni „gorečnosti“ nasproti slovenski šoli in Slovincem v obče prav „po ceni“ prikupijo veljavnim gospodom.

Najprej se je začelo pisati po liberalnih časnikih (in ne motimo se, da izvor dotičnim dopisom iščemo v šentjakobski šolski hiši,) da Šentjakobčani ne marajo slovenske šole, koje so si pridobili le nekateri „hujskači.“ — Ko se je tem potom nekoliko pripravilo „javno mnenje,“ skovala se je pod vodstvom učitelja Franca Oman-a neka slovenski šoli nasprotna prošnja, po koji se zahteva, da naj v šoli ostane vse pri starem, t. j. naj se nemškutari in ponemčuje i zanaprej. V „prošnji“ se poudarja, da je prebivalstvo s sedanjo šolo zadovoljno, da hoče nemško šolo in da ugovarja temu, naj se v šentjakobski šoli uvede slovenščina kot poučni jezik, za kar so prosili le odborniki zoper voljo posestnikov.

Prošnji je trebalo tudi podpisov, in zato se je podal imenovani učitelj Oman „na lov“ in res posrečilo se mu je „vloviti“ kakih 50 podpisov po Bistrici, Dravljah, Šentjakobu itd. A kako?

Do so se ljudje podpisovali, lágalo se jim je, da bode šola odslej čisto slovenska, tako da se otroci nemščine nič ne bodo mogli več naučiti. Vsi učitelji pojdejo proč, a na njih mesto pridejo Hrvati (!), ki otroke ne bodo poučevali v slovenščini, marveč v hrvatskem (!) jeziku, itd., kar je še sličnih budalostij. Največ podpisov se je vjelo pri odvisnih bajtarjih, kojim se je po „liberalnih“ gospodarjih zaukazalo, da se mora vsakdo podpisati, kdor si hoče še dalje pri njih služiti kruha. In nabiralec podpisov tudi ni bil izbiren: da se je le podpisalo; kdor se je podpisal, za to se ni dosti zmenil. Tako so se v neki bajti podpisali oče, hči, pa „po vrhu“ še stric!! Sploh pa ljudje niti vedeli neso, za kaj so se morali podpisovati. Kajti ko se jim je pozoneje pojasnilo, da so se podpisali za nemško šolo, so mnogi takoj preklicali svoj podpis. Je-li podpis učitelj tudi res izbrisal, je seve drugo vprašanje.

Radovedni smo, kam bo ta učiteljeva „peticija“ romala, in od katere strani se bo zdaj najprej bobnalo med svet, da Šentjakobčani „ne marajo“ slovenske šole!

Kakor čujem, bode se od slovenske strani razjasnila vsa stvar in razkrila skrajno nepoštena, zvičajna perfidnost nasprotnikov, s katero so se preslepili na tak sramoten način prebivalci, da so se izrekli nevedé zoper slovensko šolo. Kajti ljudstvo samo hoče in odločno zahteva slovensko šolo, ker tudi najpriprostejši kmet spozna, da le ona more nam koristiti. A slovenska šola ne ugaja našim lažiliberalcem, in nemškutarskim učiteljem, ki se bojé, da ne bodo več mogli služiti si kruha na Slovenskem a so preleni, da bi se priučili materinščini otrok! Slovenski kruh mnogim našim učiteljem gre prav v slast, pa slovenščina — brr!!

Na podlagi izjav in prošenj, ki nastanejo po prej popisanim načinu, se potom trosijo po poslancih à la Ghon in listih, kakor „Fr. St.“ tako debele laži med svet, n. pr. da koroški „Slovenci“ nočejo slovenskih šol! Pač, Slovenci si jih nujno želijo, a kruti nasprotnik, ki dela „javno mnenje“, vedel je doslej po zvičaji in raznih spletkah zabraniti malone vse slovenske napore.

H koncu še vprašanje: Ali plačujemo Slovenci s težko prisluženimi novci učitelje res le zato, da dosledno begajo naše ljudstvo, delajo propagando za nemškutarijo ter se ob vsaki priložnosti kažejo najhujše nasprotnike Slovincem! Tužna nam majka, da je takim ljudem v pouk izročena naša slovenska mladina!

S Kúmake, 28. januvarija. (Dopis iz Retij. — „Slepceem luč prižgimo!“) Nedavno smo čitali v „Slovincu“ dopis iz Retij, v katerem Vaš dopisnik trdi, da je zaradi kolodvora, ki se ima graditi v gozdu blizu Lašč, navstal hud prepir. To ni povsem resnično, kajti o kakem hudem prepiru tu nič ne vémo, pač pa je bilo takoj s početka nekaj slišati o tem.

Istotako vsak dobro vé, da iz Lašč bi ne bilo bližje do kolodvora, ako bi se res zidal v Retjah.

Vaš dopisnik je najbrže ménil celo laško župnijo. Toliko o Vašem poročevalcu, kateremu bi nikakor ne zavidali, ko bi res v Retjah dobili kolodvor, a Laščanje upajo, da ga ne bodo.

Ná, tu ga imaš že zopet! Zadnjič še se nam je ponujal za „tanzmeistra“, in zdaj se je kar čez

noč kakor kameleon prelevil v „mežnarja“, da bo luč prižigal. Bog znaj, ali ga je za to kdo naprosil, ali ka-li, vendar slučaj, faktum, čudoviti faktum je, da hoče slepcem luč prižigati, — Benjaminček, ménim!

Torej službo „mežnarja“ bo prevzel. A komu bode prižigal luč?

Naši vrli stari duhovščini? Absit! Saj je „vsikdar visoko držala zastavo slovensko, in to zaslugo stare duhovščine hvaležno (?) priznava.“

Kdo je torej slep? Poslušajmo njega samega: „Mlajša duhovščina pa je zaslepljena in podira slepo, kar so zidali predniki. Bogu bodi potoženo (mačkine solze!), da je tako.“ . . .

Torej mlajšim duhovnikom bode luč prižgal, ker so bajé slepi in skrunijo (?) sveto mesto za umazan lov na naročnike za svoj list. Prižigal jo bode pa s tem, da bode k vsemu, kar počenjajo zoper njega, klical ponosno: „Laž in obrekovanje je vse, dokler ne dokažete svojih trditev, da smo zoper vero in duhovnike.“

Oj, ti ubogo revše, da bi pač spoznalo, kako grozovito si udarjeno s slepoto, in navzlic temu hočeš prižigati luč drugim!

Vzdrami se vendar že enkrat in spreglej, kako dan za dnevom samega sebe biješ po čeljustih. Povej mi vendar, ali si od onega časa, kar si se zvalil v „Narodni Tiskarni“, zapisal le eno samo katoliško vrstico? Ali nisi s svojim očetom vselej ostentativno preziral vseh naporov vrlh katoličanov, bodisi v Italiji, bodisi pri nas, in smešil njih prizadevanja, lepo pobirajoč stopinjce za umazanimi židovskimi listi?

To je sevêda pravo katoličanstvo! Je li tvojega lističa izšla že kaka številka, v kateri bi ne bil napadal našega posvečenega naslednika apostolov, ali grdil katoliških duhovnikov, ki jih v zadnjem listu imenuješ „mešetarje“ in „sleparje“, in si baš s tem dosegel vrhunec svojega navdušenja za „vero in duhovnike“? Ne véš li, da sta pojma „vera“ in „duhovnik“ neločljiva? Če vzameš narodu spoštovanje do duhovnika, izpodkoplješ mu tudi vero. Ker že navajaš besede Izveličarjeve, vprašam te: Si li že pozabil, kaj govori isti Kristus: „Qui vos spernit, me spernit,“ in „Qui non est mecum, contra me est“?

In ti hočeš luč prižigati? „Difficile est satyram non scribere.“ Menda se ti meša in pamet peša. Bodi prepričan, da dobro vémo, zakaj so ti mlajši duhovniki tako pri sre in zakaj „se ne maraš (recte: ne moreš) ž njimi trgati.“

Vsakemu je znano, da zato, ker gredó z istim in še večjim oduševljenjem, nego za narodnostno idejo, — v boj za idejo katoliško, v kateri nam je narodnost itak že zagotovljena. „Hinc illae lacrimae.“

Zato jih napadaš, zato bi jih rad vtopil v žlici vode, zato jih grdiš, zato svojim lahkovernim in malo razsodnim čitateljem govoriš, da nesramno obrekujejo in lažejo; a slavni Tertulijan bi te zavrnil: „Nemo potest hoc credere, nisi qui possit audere.“

Sicer pa le hodi še dalje po poti, ki si jo nastopil! Odloči se od vseh poštenjakov in nesramno napadaj naše odločne katoliško-narodne može; le pridno koplji grob svojemu narodu, toda vedi, da mnogo bistrih očí pazi ná-te in stoji na straži, da ne trpi škode stvar narodno katoliška!

Da bi nezavračan in nekaznovan napadal našo najdražjo svetinjo, za katero se je mili slovenski rod navdušeno boril proti krutemu sovragu vsega krščanstva in zánjo krvavel na bojnem polju, ne pustimo in ne trpimo nikdar: „Non feram, non sinam, non patiar!“

Korak za korakom, na vseh črtah zasledovala te bode naša pazljivost, ker dobro vémo, da mečeš narodu le pesek v očí, in smo uverjeni, da

ὁν οὐ νικῶντες, ἡμεῖς ἀπολώμεθα

če zmagáš ti, propademo mi! A da ne propademo, slepcem luč prižgimo, toda ne zloglasne liberalne, niti ne piškave „nerodno-napredne“, — prižgimo luč katoliško! „Benjamincule, interpolator erroriset furator veritatis.“ — Na svidenje!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. januvarija.

(Udanostne izjave.) Povodom veselega dogodka v cesarski hiši so prišle k tukajšnjemu deželnemu

predsedstvu deputacije kranjskega dežel. odbora, mestnega zastopa ljubljanskega, trgovske in obrtniške zbornice, c. kr. kmetijske družbe in veteranskega kora s prošnjo, naj se najudanejšje čestitke primerom potom naznanijo na najvišjem mestu. — Tudi so deputacije izrazile sožalje povodom smrti nadvojvode Karola Salvatorja.

(Na tukajšnjih srednjih šolah) se konča prvo polletje dne 13. februarija z zahvalno sv. mašo in razdelitvijo spričeval. Drugo polletje se prične dne 17. februarija.

(Imenovanje.) Vladni koncipist gospod Alfonz Pirc je imenovan okr. komisarijem in konceptni praktikant dr. Karol Mathis vladnim koncipistom za Kranjsko.

(Iz Škofje Loke) se nam piše: Na prejšnjem kapucinskem mostu, — odkar smo ga prenovili, pravimo mu Fran-Josipov most, — je stala uborna podoba sv. Janeza Nepomuka, ki se je sevda morala umakniti, ko je bil most razširjen in zlepšan. A naši vrli Ločani so takoj sklenili, da mora priti na most nov sv. Janez, večji in lepši, nego je bil nekdanji. Posebno mladi meščanje so se zanimali za to misel in zložili zdato svoto, da dobimo novega Svetnika na most. Konečno je vzel naš gosp. župnik stvar v roko in jo z njemu lastno energijo pospešil. Te dni smo imeli priliko, videti v delavnici ljubljanskega zlatarja g. Tratnika podobo sv. Janeza, ki je namenjena za naš most. Kip je vlit iz cinka in bode pobakrenen ter popolnoma jednak pravi brovasti podobi. Visok je 1-60 metrov in jako skrbno in čisto izdelan, tako, da se gosp. Tratnik lahko ponaša z njim. Stal bode na bakrenem postamentu, na obeh straneh pa ga bodeta obdajali dve železni svetilnici po načrtu g. ravnatelja J. Šubica. Spomladi bode podoba že krasila Fran-Josipov most. A kakor čujemo, nabrana svota še nikakor ne zadošča troškom, ki jih bode proizročil kip in njega postavljanje. Vrli Ločanje bodo gotovo radi žrtvovali še potrebno svoto ter priskočili g. župniku na pomoč, da dobi mesto spominek, ki ne bode le sedanjkom v čast, ampak tudi v pomen še poznim vnukom!

(Nevarno je zbolel) č. g. Ant. Finec, župnik v Sostrem pod Ljubljano. Znanec in prijateljem se priporoča v molitev.

(Goriško.) V Gorici je umrl dne 22. t. m. upokojeni duhovnik č. g. Štrukelj. — Albert grof Coronini-Crouberg, sin goriškega deželnega glavarja in c. kr. avskultant v Gorici, je s prav dobrim vspehom naredil sodniški izpit v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku. — V Velikih Žabljah pri Ajdovščini je umrl učitelj g. Fr. Vilhar, rojen l. 1852 v Studenem na Kranjskem. — V Rihembergu je izvoljen za župana veleposlanec A. Pečenko. — V Gorici vendar dobé slovensko ljudsko šolo, kakor se čuti. Slovenski starši so namreč vložili na magistrat prošnjo, v kateri zahtevajo za svoje otroke slovensko šolo. Mestni očetje so se dolgo časa branili, toda višji krogi so se nekda začeli zanimati za to stvar. Čas je pač že!

(Prošnja do slovenskih posojilnic.) Gospod dr. Franc Jurtela, odvetnik v Šmarju na Štajerskem (St. Marein bei Erlachstein) prosi, naj bi mu vsaka posojilnica poslala po eden izvod tiskanega računskega sklepa za 1891. leto, ker hoče sestaviti natančne podatke nekemu denarnemu zavodu, ki hoče ustanoviti centralo za posojilnice.

(Živinska kuga) na parkljih in v gobeu razsaja na Kranjskem po uradnem izkazu od dne 18. do 27. januarja še v petih okrajih (Postojina, Ljubljana, Logatec, Novo Mesto in Črnomelj); okuženih so 103 kmetije. Na Vižmarjih in Prečni je ponehala kuga.

(Tudi napredek.) Odkar ima mesto Ptuj svojo upravo, troški jako naglo rastejo. Za tekoče leto ima proračunjenih troškov 44.647 gld., dohodkov pa le 17.546 gld.

(Slepar.) Neki agent je lansko leto po vaseh na Spodnjem Štajerskem ponujal kmetom srečke na obroke. Največ jih je vjel okolu Celja pri Sv. Juriju, pa tudi v Slov. Goricah in okolu Št. Lenarta. Piše se Marchisetti. Sedaj ga išče žandarmerija.

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode predstavljala opereta „Vzbujeni lev“, pred opereto pa se bode predstavljala veseloigra v jednem dejanju „Medved snubač“, katero je spisal ruski pisatelj Viktor Krylov, preložil A. P.

(Dobava za c. kr. domobranstvo.) C. kr. ministerstvo za deželno brambo namerava si več usnje-

nih predmetov, kakor črevlje, vsake vrste jermena, tornistre, nožnice za bajonete in lopate za l. 1892 priskrbeti potom malega obrta. Dotične ponudbe vložiti je najkasneje do 24. februarija t. l. do dvanajste ure popoldne pri c. kr. ministerstvu za deželno brambo na Dunaju. Vzorec, po katerih je predmete narediti, pogledajo se lahko pri glavnem domobranskem upravnem skladišču na Dunaju. Kdor se obrne na ministerstvo, mu pošlje to opravno skladišče tudi vzorce na dom, ako jih plača. Razglas, obsežajoč splošne pogoje, ponudbeni obrazec in seznam dobavnih predmetov je na ogled tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Akad. društvo „Triglav“) v Gradcu priredi v soboto dne 30. t. m. svojo V. redno zborovanje z naslednjim vsporedom: 1. Čitanje zapisnikov. 2. Poročilo odborovo. 3. O pomanjkljivosti človeških čutil in manjkajočih čutil človeka“, fiziološki razprava. Čita g. drd. med. A. Schwab. 4. Poročilo revizorjev. 5. Slučajnosti. Lokal: Steinfelder Bierhalle. — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

(Čitalnica postojnska) priredi Vodnikovo veselico dne 2. februarija 1892 v prostorih g. Al. Burgerja. Začetek ob 1/8. uri zvečer. Gospodje plačajo ustopnine 1 gld., dame so proste. Godbo oskrbi oddelček vojaške godbe c. in k. pešpolka št. 87.

(Čitalnica v Spodnji Šiški) vabi k Vodnikovi besedi, katero priredi v dan 2. svečana t. l. v Koslerjevi zimski pivovarni s prijaznim sodelovanjem članov „Dramatičnega društva“ in c. kr. vojaške godbe pešpolka baron Kuhn št. 17. Vspored: 1. Overture, svira c. kr. vojaška godba. 2. A. Nēdved: „Vodniku“; moški zbor. 3. Slavnostni nagovor, govori g. Fran Bizjan. 4. * * *: „Pogled v nedolžno oko“; mešani zbor. 5. A. Förster: „Njega ni“; četverspev. 6. * * *: „Gorska roža“; ženski dvospev s spremljevanjem harmonija. 7. Volarič: „Oj zbogom ti planinski svet“; moški zbor. 8. Popolna žena. Veseloigra v ednem dejanju, spisal Karol Gortitz. Vrabelj in Minka pojeta kuplete. Po besedi: Prosta zabava. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 50 kr. za osobo; čast. člani društva so prosti.

(Slov. del. pevsko društvo „Slavec“) priredi v torek dne 2. februarija v čitalnični restavraciji zabavni večer s petjem, plesnim venčkom in godbo. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop za člane prost, za nečlane po 30 kr., družine po 70 kr. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Največji parnik sveta.) Hamburško-ameriško parobrodno društvo priredi 10. februarija t. l. izlet v Italijo in dalje proti vzhodu. V ta namen pripravi brzoparobrod na dva vijaka „Avgusta Viktorija.“ Ladija se ustavi v mestih Southampton, Gibraltar, Nica, Aleksandrija, Jafa, Smirna, Carigrad, Atene, Krf, Malta, Srakuz, Palermo, Napólj, Algir, Lizbona in, ča se oglasi dovolj udeležencev, tudi v Trstu. Potovanje bode trajalo okolu 60 dnij. Natančneje se izve pri ravnateljstvu v Hamburgu, iz prijaznosti tudi v Jos. Pavlina potovalni pisarni v Ljubljani, Marijni trg št. 1. Parobrod „Avgusto Viktorijo“ gonita dva vijaka, dolg je 160 m, visok 19 m in globok 13 m, nosi 14.000 ton in ima dva največja parna stroja z močjo 16.000 konjskih sil: trije kotli potrebujejo za pot iz Hamburga v Novi Jork in nazaj 240 železničnih voz premoga. Na parniku ima 2000 oseb prostora, sobe za godbo, obede in kadenje so krasno opravljene, kakor tudi spalnice. Akoravno je ladija tako težka, vendar prebrodi 20 morskih milj v jedni uri. Sploh so, kakor se bere v uradnih poštnih poročilih, parniki hamburško-ameriškega društva najhitrejši na svetu.

Telegrami.

Dunaj, 29. januarja. Franc in Rozalija Schneider sta obsojena na smrt na vislicah.

Dunaj, 30. januarja. „Wiener Ztg.“ je objavila koncesijsko pismo za dolensko železnico. — Povodom smrtnega dne cesarjeviča Rudolfa so položili vence na krsto v kapucinski raki nadvojvoda Ludovik Viktor, cesaričinja-vdova Štefanija in nadvojvodinja Elizabeta. Celo dopoldne so se darovale svete maše, katerih se je udeležilo mnogo ljudi.

Brno, 29. januarja. Predilnica Kafke & Comp. je sinoči do tal pogorela. Škode skoraj 1 milijon. Tovarna je bila zavarovana.

Budimpešta, 29. januarja. Doslej je znanih 353 volitev: 204 liberalci, 17 narodne stranke, 73 neodvisne stranke, 13

Ugronovih pristašev, 6 divjakov. V Banfly-Hunyadu je bil pretep, tri osebe so mrtve, ena ranjena.

Budimpešta, 30. januarja. Znanih 366 volitev; od teh je 212 liberalcev, ki so zgubili doslej 15 mandatov.

Tuji.

28. januarja.

Pri Južnem kolodvoru: Birke, trgovec, z Dunaja. — Schortz, trgovec; Mullieh, tovarnar, iz Trsta. — Munk iz Budimpešte. — Olbert iz Celovec. — Stramlieh, stotnik, iz Ljubljane.

Pri avstrijskem caru: Lukeschitsch iz Gradca. — Mejač, posestnik, iz Komende.

Umrli so:

27. januarja Anton Šoler, kovač, 56 let, Poljanski nasip 50, oslabljenje.

28. januarja Marija Vider, gostija, 68 let, Hrenove ulice 6, marasmus. — Ana Šoie, šivilja, 71 let, Salendrove ulice 3, exudat pericordia.

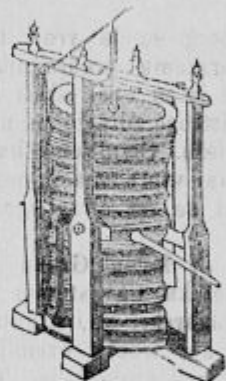
V bolnišnici:

25. januarja. Primož Keber, gostjač, 62 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milij.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
29	7. u. jut.	741.6	—10.2	brezv.	
	2. u. pop.	738.3	—2.8	sl. svzh.	megla oblačno
	9. u. zveč.	735.5	—3.6	"	"
Sretna temperatura —5.2°, za 3.9° pod normalom.					

Iz „Novic“, gospodarskih, obrtniških in narodnih, v Ljubljani dne 19. januarja 1876, tečaj 34.

(„Priporočilo.“) Vsakemu kovaču in ključarju je dobro znano, kakošna dobrota in kolik dobiček je za njegovo rokodelstvo **dober meh**. Dozdaj smo si morali dobre mehove z Dunaja in drugih dežel prav drago naročevati; sedaj jih dobimo doma in te prav izvrstne in pa cenejše pri mojstru **Matiiji Zupanu v Kropi** na Gorenjskem. Jaz sem od njega dva meha kupil, s katerima sem tako zadovoljen, da po pravici moram tega domačega mojstra prav gorko priporočiti.

P. Skale,

(1520) 3-3

učenik podkovstva.

Ivan Kregar,

pasarski
in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta 3,
(zraven gostilne
»pri zvezdi«).

opozarja in toplo priporoča prečastiti duhovščini in slav. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih **cerkveno orodje**, kot: monštrance, ciborije, kelihe, tabernakolne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelkovne osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštnine prosto. 1892 (52-4)

Nič več kašlja!

Staro in preizkušeno domače zdravilo
so pristni

Oskarja Tietze-ja
čebulni bonboni,

ki nena-
doma hitro pomagajo proti
kašlju, hripavosti, zastlženju itd. Le posebna
sostava mojih bonbonov je že porok za vseh.
Paziti je treba natančno na ime **Oskar Tietze** in na
„čebulno znamko“, ker so tudi posnetki, ki pa so
brez vrednosti in celo škodljivi.

V zveznjih à 20 in 40 kr.

Glavna zaloga: Lekarnar F. Križan, Kromeriz. — Zaloge v Ljubljani: Lekarnar Ub. pl. Trnkóczy, lekarnar L. Grečel, dalje na Kranjskem v mnogih lekarnah, prodajalnicah itd. (1399) 20-11

Soba z opravo

(Monatzimmer)

z razgledom na ulico v prvem nadstropju v sredini mesta odda se s 1. februvarijem.

Natančneje poizvete se v prodajalnici pri „Nizki cen“ sv. Petra cesta št. 4. 75 1

Naznanilo otvoritve jermensarske in sedlarske obrti.

Slavnemu občinstvu ljubljanskemu, mestni gospodi, gg. izvoščkom in spošt. posestnikom z dežele usojala si uljudno naznaniti, da sem z današnjim dnem otvoril na

sv. Petra cesti št. 34

jermenarski in sedlarski obrt.

Izdelujem vsakovrstno konjsko uprežno in opravo za ježo, jermene za stroje na par, kovčke itd., sploh vsa v jermenarsko stroko vstevajoča se dela iz trpežne tvarine in solidno.

Vsakovrstne poprave in prenavljanja izvršujem točno in po mogoče nizki ceni.

V obila naročila se priporoča (1483) 10-10

Franc Velkavrh,
jermenar in sedlar, sv. Petra cesta 34 v Ljubljani.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 9 zobozdravnik (7)
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Križev pot

z ličnim okvirom vred, 90 cm. visok, popolno izgotovljen, je na prodaj za nizko ceno

65 goldinarjev,

dalje ima v zalogi dostojno, lično izvršena

misijonska sv. Razpela ali kipe

v velikosti 2½ čevlja do 5 čevljev, in je prodaja po nastopni nizki ceni: velikost 2½ čevlja gld. 12.—, 3 čevlje gld. 20.—, 4 čevlje gld. 38.—, 5 čevljev gld. 48.—.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,
sv. Petra cesta št. 4. 62 6—5

EDVARD ZBITEK,

izdelovatelj transparentne steklene mozaike, Nova Štifta - Olomuc, priporoča

Božje grobove,

strogo obredne, v vseh velikostih ter posebno opozarja na Božje grobove, ki so napravljeni za manjše prostore ter se razpošiljajo celotni v dveh zabojih. — Ilustrovani in opisovalni cenilniki na zahtevanje zastoj in franko.

Predragi gospod! Božji grob smo hvala Bogu dne 19. m. m. nepohabljen dobili ter se neizrečeno veselimo, da si smemo čestitati, kajti Božji grob je vsestranski všeč. Spoštovanjem bilježi

dr. Stefan,
konzistorijalni svetovalec in mestni župnik v Karloveih v Sirmiji, 2. dan aprila 1880.

(1401) 5-5

Že obrabljeni Božji grobovi se prenavljajo in ob letnem času snažijo (omijejo), da so enaki novim, ter preskrbe s petrolejevo razsvetljavo.

Gosp. lekarničarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisanece potrjujeva s tem, da Vi že 18 let dobivate marsalsko vino iz naših kletij in sicer vedno najboljše. Pooblaščava Vas, da smete to pismo priobčiti, da se potrdi resnica, in znamujeva se z vele-poštovanjem

(1315) 10-10

J. & V. Florio.

V Palermu (v Italiji) decembra meseca 1891.

Zahvala.

V svojem in v imenu obitelji svojega umrlega brata **Metoda Piroa** zahvaljuje se podpisani **Gustav Pirc** najsrčneje generalnemu zastopu za **Kranjsko zavarovalnega društva na življenje**

„MUTUAL“ v Novem Jorku

za na njegove roke izplačano vsoto 10.000 gld., na katero je bil pri „Mutual-u“ zavarovan na življenje zgoraj imenovani brat.

Zavarovani **Metod Piro** dobil je dne 9. novembra 1891 svojo od generalnega ravnateljstva za **Avstrijo na Dunaju** izdano začasno polico in vplačal prvo polletno premijo v znesku 146 gld.; — malo dnij potem dobil je vratico in po kratki bolezni umrl. Zastopstvo društva pomagalo je pridobiti potrebne dokumente in je potem zavarovano vsoto 10.000 gld. s posebno hitrostjo in postrežljivostjo po nakazu po kabel-brzobju iz Novega Jorka izplačalo nemudoma. Podpisanece sodi, da vrši svojo dolžnost, ako vsem, ki se hočejo zavarovati, društvo „Mutual“ najtopleje priporoča.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1892.

Gustav Pirc,

73 3—2 tajnik c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko.

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 38 24—3

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Št. 24.778/1891.

Ustanova.

(31) 3-3

Pri podpisnem mestnem magistratu izpraznjena je jedna **Valentin Hočvar-jevih ustanov** v znesku 19 gld. 60 kr. na leto.

Pravico do te ustanove imajo v Krakovem v Ljubljani rojene poštene deklice lepega vedenja, dokler se ne omožijo, po možnosti pa še jedno leto. Prednost imajo sorodnice ustanovitelja.

Prošnje podprte s potrebnimi dokazili vložiti je tukaj do 20. februvarija letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 13. januarja 1892.

Št 1016.

66 3—2

Ustanove za invalide.

Pri maagistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane izpraznjeni so

dve ustanovi za invalide na Kranjskem

po 31 gld. 50 kr. na leto.

Pravico do teh ustanov imajo oni, ki so vsled vojaške službe od 1848. leta naprej za delo nesposobni in ubožstvo in pa lepo vedenje dokazati zamorejo.

Prošnje z dokazili o starosti, stanu, ubožstvu, vedenju in pa v vojaškem službovanju vložiti je do 10. marca 1. pri podpisnem magistratu ali pa pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 18. januarja 1892.

Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov	Sargov
KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT	KALODONT
pravi se	je že	je	je	so že	se rabi	naj se	se dobi po	
po	priznan	neškodljiv	jako	v	pri	vedno	35 kr.	
slovenski	kot	zdrav-	praktičen	tu- in ino-	dvoru	zahteva	kos v	
zobna	neobhodno	stveno-	na	zemstvu	in	pristen	lekarnah,	
lepota.	zobno	obla-	potovanjih	uvell	plemstvu,	zaradi	dr-	
	čistilno	stveno	akroma-	z	pa tudi	mnogih nič	guerijah	
	sred-	preskušen.	tičen,	največjim	v najpri-	vrednih	in	
	stvo.		osvežujoč.	vspehom.	prostojši	ponaredeb.	parfume-	
					mečanski		rijah,	
					hiši.		(4)	

Priznanja najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu.

Vekoslav Kališ
Prešernov trg št. 3.

8 (10-10)

 Prodajalcem izjemno nizke cene.

(10-8) 6

7 (10-5)

(29) 5

Vnanja naročila izvrše se takoj.

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld. . .	16 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	62 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld. . . .	57 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. .	161 " 20 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2875 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . .	91 " — "
Papirni rubelj	1 " 15 "
Laških lir 100	45 " 70 "

Žrebanie dné 1. februvarija.